

Teknologiset sovellukset aivovammakuntoutuksen työvälineinä – käytettävyyden arvioinnista käyttöönottoon

Anne Ojala, apuvälinepalvelupäällikkö/Tays

Teknologiset sovellukset aivovammakuntoutuksen työvälineinä käytettävyyden arvioinnista käyttöönottoon Nuorten ja työikäisten aivovammakuntoutuksen kehittämisen kaksivuotinen projekti käynnistyi 2015 Aivovammapoliklinikalla Tampereen yliopistollisessa sairaalassa. Aivovammapoliklinikka on erikoissairaanhoidon poliklinikka, jossa toteutetaan traumaattisten aivovammojen diagnosoinnin määrityksiä sekä aivovammapotilaiden työ- ja toimintakyvyn arvioita ja kuntoutusta. Tutkimuksellinen kehittämistyö toteutettiin osana tätä Nuorten ja työikäisten aivovammakuntoutuksen projektia. Tutkimuksellisen kehittämistyön tavoitteena oli laajentaa aivovammapoliklinikan kuntoutustyössä hyödynnettävien teknologisten sovellusten ja välineistön käyttöä. Tutkimuksellisessa kehittämistyössä selvitettiin mitkä iOS-käyttöjärjestelmän sovellukset ovat hyödynnettävissä aivovammakuntoutuksen työvälineinä ja kuinka teknologisten sovellusten käyttöönotto toteutetaan. Tutkimuksellisessa vaiheessa kartoitettiin, arviointiin ja valittiin iOS-järjestelmän sovellukset, jotka täyttivät tarkkaavuuden, toiminnanohjauksen ja muistin harjoittamisen lisäksi käytettävyyden vaatimukset. Kaikista asennetuista sovelluksista (78 kappaletta) prosessin myötä valituksi tuli viisi (5) sovellusta (Aivoterveys, Memorado, Brain Dots, Visual Attention Therapy, Lumosity). Sovellusmäärä mahdollisti toivotun variaation etä- ja omatoimikuntoutuksen välineistössä. Kehittämisvaiheessa toteutettiin laitehankinnat sovellusasennuksineen, teknologisten sovellusten ja apuvälineiden hallintajärjestelmän käyttöönotto sekä luotiin käyttöönotolle toiminnalliset edellytykset (infra). Tutkimuksellisen kehittämistyön tuloksena Aivovammapoliklinikan palveluvalikossa on käytössä ajasta ja paikasta riippumaton etä- ja omatoimikuntoutuksen välineistö. Aivovammapoliklinikalla on otettu käyttöön hallintajärjestelmä, joka mahdollistaa laitteiden lainauksen, kierrätettävyyden ja seurannan. Teknologisten sovelluksien käyttöönotossa korostui teknisten edellytysten merkitys. Kuntoutusta toteuttavilta asiantuntijoilta vaaditaan erityistä perehtyneisyyttä teknologian hallintaan ja kouluttautumista uuden teknologian käyttöön. Sairaalaorganisaation infran on vastattava etäkuntoutuksen teknisten vaatimuksien saavutettavuuteen. Osaamista tulee keskittää monialaisesti toimiviin keskuksiin.